

ANBOTOKO DAMEA (5n. SARIA)

Artzain bati bein ardi bat galdu jakon, eta Anbotoko Damearengana joan zan ardi-bila.

An egoan Mari Urrika koba aurrean jesarrita urrezko orraziaz bere buruko ule beilegi kizkurrak orrazten, eguzkia artzen eban bitartean.

— Egunon, Andrea, -asi jakon artzaina agurtzen.

— Bai, egunon zuri be, artzain gazte. Ondo etorria izan zaitez. Zer dala-ta ain goizetik alde onetatik?

— Ardi bat galdu jat eta aren atzetik nabil. Zuk ikusi dozu?

— Zatoz neugaz, artzain gazte, eta neuk erakutsiko deusudaz nire erreinuko arrigarriak, galdu dozun ardi ori baino mila bider ederragoak.

Eta Anbotoko Dameak artzain gazteari eskutik eldu, eta sakeletik urrezko giltza aterata, artzain gaztea koba barrura sartu eban.

Artzain gaztea an barruan ikusi ebazanakaz liluratirik, zoraturik geratu zan.

Ango basoetako aize ozkirri, me, fina!

Ango lorategi mila kolorez jantziak!

Ango txorien abesti zoliak!

Ango landa orlegi, zabalak!...

Landa erdian iturri bat egoan, bere ur garbi, ugarria bor-borka zerurantz isurtzen.

Eta iturri inguruan biraka Maitagarriak dantzan, eguzkiaren errainuekin olgetan.

Iturriak Lamindano eban izena, eta andik edaten ebana, bizitza guztirako maitemindurik geratzen zan.

Maitagarriak, artzain gaztea ikusi ebanean, iturriko arripeetan ostendu, eta andik kukuka artzain gazteari begira-begira eta abesten asi ziran:

ITSASOA LAIÑO DAGO
BAIONAKO BARRARAIÑO.
NIK ZU ZAITUT MAITEAGO
ARRAINTXOAK URA BAIÑO.

Suge zitalak, txoritxoak ikusiz, bere begi sorgin-
duak zorrotzen deusazanean, txori koitauak, lilura-
turik, ezin dan sugearen begi zorrotzetatik iges
egin...

Artzain gaztea be bardin, Maitagarrien maitemi-
nezko sareetan loturik geratu da, eta ezin dan iges
egin.

Artzain gazteak goiz osoa Maitagarrien kanta eta
maite-ipuinak entzuten emon eban:

MAITAGARRIA ZARA
EDER ETA GAZTE.
NIRE BIOTZAK EZ DAU
ZU BESTERIK MAITE.

BIOTZ BATEN LEKUAN
MILA BANITUZKE,
MAITEA, ZURETZAKO
IZANGO LIRAKE.

ZUGAZTIAK ERRIAK BAIÑO
LENAGOKOAK DIRA
BASAMORTUAK ERRIEN OSTEAN
DATOZ; ZUGAZTIAK GALTZEA
GIZONENTZAK ZIGORRA DA.

CHATEAUBRIAND

ETA Maitagarriak euren artean barriketan asi
ziran: Badakizue? Ez dakizue?

Errotabarriko Erromaldoren semerik gazteena,
Aldanondoko Katalinekin asi dala ibiltzen? Gaztee-
giak dira, baiña...

Iturraldeko mutila Ameriketara el doa, gero emen
ezkontzeko diru apur bat egiteko. Ez ete dau an urru-
nean emengo maitasun zarra aztuko?

Olaburuko mutil zarra, Pagoaldaiko alabarekin
ezkonduko dala, diño. Ezkontza orretan diru usaiña
be badala, uste dabe.

IPUIN-SARIKETA

Eta Iturriozko Pantxikegaitik zer esan? Maite dauan mutilagaz ezkontzeko ez el dauka gurasoen baimenik, eta bere etxe barruan sartuta, negarrez urtu bearrean ei dago.

Onango txutxu-mutxuak amaitu ebezanean, Maitagarriak artzain gaztea besoetan artu, eta Plaut!!! iturriko uretan murgildu eben. Eta artzain zoriontsua oinetatik bururaino guztiro maiteminduta geratu zan, eta artzain gazteak ez ekian beretzat ezkontzeko zein Matagarri aukeratu.

Bata polita bazan, bestea ederragoa.

Urrengo egunean goizean-goiz artzain gaztea Anbotoko Damearen kobara arin-arin joan zan.

An egoan Mari Urrika artzain gazteari itxaroten.

– Egunon, Mari.

– Baita zuri be, egunon, artzain gazte. Zer jazoten da? Gaur be beste ardiren bat galdu jatsu?

– Ardirik ez, Andrea. Burua galdu bear dot.

Gau osoan ezin izan dot lorik egin.

Maitagarriak ibili jataz errotarria lez nire buruan biraka. Zoratu ez nazanean!

Eta Mari Urrikak artzain gaztea ostera be koba barrura sartu eban.

An ebiltzan Maitagarriak gaur be auresku-dantzantxoriak baino bizkorrago, aizea baino arinago, iturriko uraren soinu alaian.

Artzaina arri baten ostean ostendu zan andik Maitagarrirei obeto begiratzeko.

Eta, Ene lilura ustela!

Ene ames galdua!

Maitagarrien oinak ez ziran emakumeenak, arraienak baino!!!

Artzain gaztearen amesak, danak trokara!

Eta artzain gaztea, gizagaixoa, maitasun egarriz itota, burua galduta, biotza urtuta, Al ene!!! deadar luze bat eginez, lurrera, konorte barik lurrera lotz jausten dan lez...

Alan gure artzain gaztea be

Maitagarrien begien aun-ean maiteminak jota lurrean luze gorpu erori zan.

Maitagarrien olgetak atertu ziran, barreak legortu, abestiak isildu.

Eta artzain gaztearen gorpu inguruan iletak kantatzen asj ziran:

Al, ene! Artzain gazte, gure lagun kutuna!

Ai, ene! Eguzkipeko gazterik zintzoena!

Eguzkia baino ederragoa! Eztia baino gozoagoa!

Maiteminak galdu zaitu!

Biotza **lertu!** Burua ondatu!

Lur au aringarri bekizu!

Bakean atsedean artu eizu!

Maitagarriak curen lorategitik larrosa landararik ederrena artu, eta artzainaren ilobi gainean landatu eben, curen begietako negarrak fleta kantekin nasturik:

EZ DAGO LARROSARIK

ARANTZARIK GABE,

EZTA MAITASUNIK BE

PENARIKAN GABE.

GAUZA EDERRAK DIRA

ZIDAR ETA URRE.

BAINA DANEN GAINETIK

MAITASUNA JABE.

Eta Anbotoko Maitagarrien iturriak orain be atertu barik ura bor-borborka zerurantz isurtzen jarraitzen dan, maiteminduak curen biotzeko egarrria ase daien:

MAITASUN BARIK BIZI, EZ DAU MEREZI

IÑAKI GOIKOETXEA

